TÓNLISTARSKÓLINN Á AKUREYRI

Miðtónfræði M1 - númer

Haustönn 2026
Kennari: Vilhjálmur Ingi Sigurðarson
Forkröfur: G2
Hæfniþrep
Einingafjöldi:

Áfangalýsing:

Viðfangsefnið í upphafi eru að skerpa á þekkingu í skráningu dúr og molltónstiga, læra um dóríska, lýdíska, pentatón- og heiltóna-tónstiga og smástígan (krómatískur) tónstiga. Tónbil stærri en áttund eru greind og skoðuð merking og notkun á ítölskum tónlistarorðum, fleirum en þeim allra algengustu. Farið er í sönglestur bæði í dúr og hljómhæfum moll með öllum nótum tónstiganna og algengum hoppum í brotnum hljómum. Hrynlestur í einföldum takttegundum og 6/8, þar sem punkteringar og synkópur geta komið fyrir, er þjálfaður. Viðlíka hryndæmi eru rituð upp eftir heyrn semog laglínudæmi með svipuð einkenni og fyrr er minnst á. Tónbil eru greind eftir heyrn, nú leikin bæði upp á við og niður á við. Helstu stílskeið tónlistarsögunnar og einkenni þeirra eru kynnt og frægustu tónskáld þeirra. Þá er hlustað eftir tóni og blæ hljóðfæra, fleiri en þeirra allra algengustu og einföld lög greind í hendingar og helstu form.

Námsmarkmið:

Þekking:

Nemandi skal hafa aflað sér almennrar þekkingar og skilnings á dóríska og lýdíska tónstiga auk dúrs og molls. Og krómatískum, heiltóna- og pentatón-tónstigum, tónbilagreingu tónbila sem eru stærri en áttund og samsettum takttegundum með áherslu á 6/8. Þá þarf hann að þekkja ítölsk orð sem notuð eru í nótnaskrift, þ.m.t. önnur en þau allra algengustu. Ennfremur þarf hann að kunna nokkur skil á einkennum tónlistar frá mism. stílskeiðum tónlistarsögunnar, þekkja blæ allnokkurra hljóðfæra og greint lög í hendingar og form.

Leikni:

Nemandi skal hafa öðlast leikni í að greina, skrá og heyra, dóríska og lýdíska tónstiga, krómatíska, heiltóna- og pentatón-tónstiga auk dúrs og molls. Ennfremur taktritun í einf. og samsettum takti og þeim muni sem þar er á. Hann þarf að vera leikinn í að greina tónbil af blaði sem eru stærri en áttund og greina tónbil eftir heyrn sem spiluð eru fyrir hann bæði uppá við og niður á við. Hann þarf að vera nokkuð lipur í sönglestri bæði í dúr og hljómhæfum moll þar sem allir tónar geta komið fyrir og algengustu brotnir hljómar, og líka í hrynlestri, bæði í einföldum takttegundum og 6/8 m.a. með punkteringum og synkópum. Eftir að hafa hlustað á dæmigert tóndæmi frá ákv. stílskeiði þarf hann að geta greint hvert það stílskeið er.

Hæfni:

Nemandi skal geta hagnýtt þá almennu þekkingu og leikni sem hann hefur aflað sér til að geta sinnt tónlistariðkun þar sem sú þekking og leikni sem upp er talin hér að ofan nýtist honum. Hér er líka átt við dægur- og þjóðlagatónlist þar sem notkun kirkjutóntegunda kemur gjarna fyrir, synkópur og fleira. Einnig telst nemandi nú hæfur til að fara í næsta áfanga M2

Námsgögn:

Nótnaskrifbækur, vinnublöð sem nemandi fær í tímum

TÓNLISTARSKÓLINN Á AKUREYRI

Námsmatsþáttur	Lýsing námsmatsþáttar	Vægi
Tónfræðiverkefni		50%
Skrifleg tónheyrn		20%
Hlustun og greining		10%
Hrynlestur		10%
Sönglestur		10%

Námsáætlun:

Vikur	Viðfangsefni	Verkefni
1. vika (7. – 11. sept 2026)	Nám og námsefni vetrarins kynnt og skipulag þess. Farið yfir nauðsynleg námsgögn vetrarins. Upprifjun efnis úr G2	
2. vika (14. – 18. sept 2026)	Frekari upprifjun á efni úr G2 áfanganum. Farið yfir aðferðir við að þekkja og skrá formerki í öllum dúrum og hreinum mollum. Dóríska og lýdíska tónstigi útskýrðir og skráðir	
3. vika (21. – 25. sept 2026)	Áfram farið í aðferðir við að þekkja og skrá formerki fyrir dóríska og lýdíska tónstiga, einnig pentatón- og heiltóna-tónstiga og krómatíska tónstiga. Þessi tónstigar greindir eftir heyrn.	
4. vika (28. sept – 2. okt. 2026)	Enn æfðar fyrrnefndar kirkutóntegundir og fleiri tónstigar frá hvaða tóni sem er. Hrynlestur í einföldum taktegundum og 6/8 þar sem punkteringar og synkópur geti komið fyrir. Sönglestur í dúr og hljómhæfum moll.	
5. vika (5. – 9. okt 2026)	Unnið með aðferðir við að fullgreina tónbil á blaði stærri en 8nd. Upprit á laglínum og taktdæmum með svipuðu tónefni og verið er að lesa og syngja. Tónbil greind eftir heyrn, leikin upp á við og niður á við.	
6. vika (12. – 16. okt 2026)	Enn unnið með með aðferðir við að fullgreina tónbil á blaði stærri en 8nd. Hrynlestur í einföldum taktegundum og 6/8 þar sem punkteringar og synkópur geti komið fyrir. Sönglestur í dúr og hljómhæfum moll. Upprit á tilheyrandi laglínum og taktdæmum.	
7. vika (19. – 23. okt. 2026)	Helstu stílskeið tónlistarsögunnar og einkenni þeirra kynnt og frægustu tónskáld þeirra. Nemendur reyna að þekkja eftir	

	heyrn þau stílskeið sem tilheyra tóndæmunum	
8. vika (26. – 30 okt. 2026)	Stílskeið tónlistarsögunnar og einkenni þeirra skoðuð frekar og frægustu tónskáld þeirra. Nemendur reyna að þekkja eftir heyrn þau stílskeið sem tilheyra tóndæmunum. Tónstigar ritaðir upp, einkum allskonar molltóntegundir.	
9. vika (2. – 6. nóv. 2026)	Upprifjun á allskyns efni úr undangengnu námi.	
10. vika (9. – 13. nóv. 2026)	Farið í notkun og merkingu ítalskra tónlistarorða. Tónbil geind eftir heyrn, leikin upp á við og niður á við.	
11. vika (16. – 20. nóv 2026)	Upprifjun á allskyns efni úr undangengnu námi vetrarins.	
12. vika (23. – 27. nóv 2026)	Hlustað eftir tóni og blæ hljóðfæra, fleiri en þeirra allra algengustu. Tónn þeirra greindur eftur heyrn. Hrynlestur og hryndiktat og sönglestur og laglínudiktat, í framhaldi af því sem áður var gert.	
13. vika (30. nóv. – 4. des 2026)	Farið aftur í ítölsk tónlistarorð, tónn hljóðfæra greindur eftir heyrn og lag greint í hendingar. Farið í allskyns tónheyrnaræfingar í framhaldi af því sem áður var gert.	
14. vika (7. – 11. des 2026)	Taktritun skoðuð og nemendur þjálfaðir í að þekkja mun á einföldum og samsettum takti eftir því hvernig slög eru skráð og bjálkuð. Tónbil greind eftir heyrn, leikin upp á við og niður a við.	
15. vika (14. – 18. des 2026)	Hnykkt á þeim atriðum sem þurfa þykir en annars er þetta líka jólatími, þannig að það má gera eitthvað skemmtilegt	